

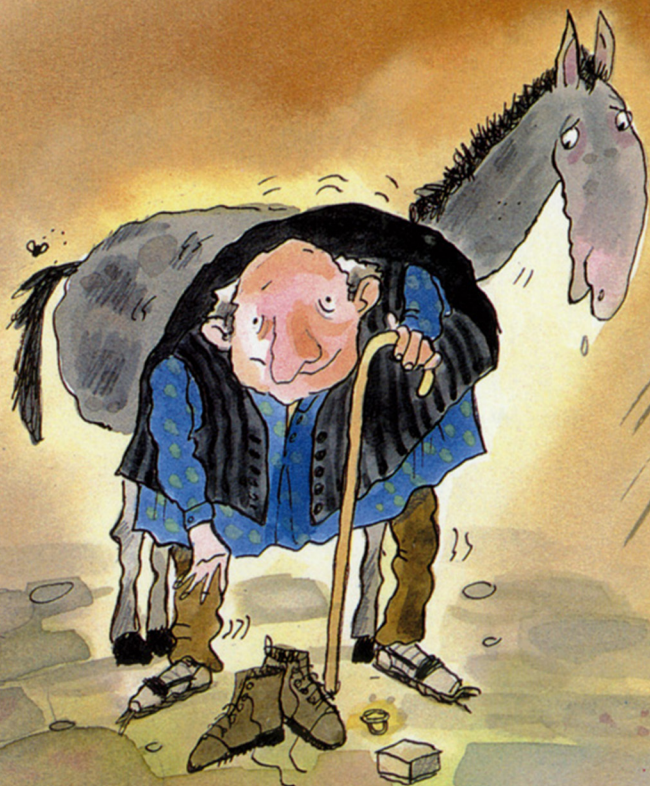
EL MICALET GALÀCTIC

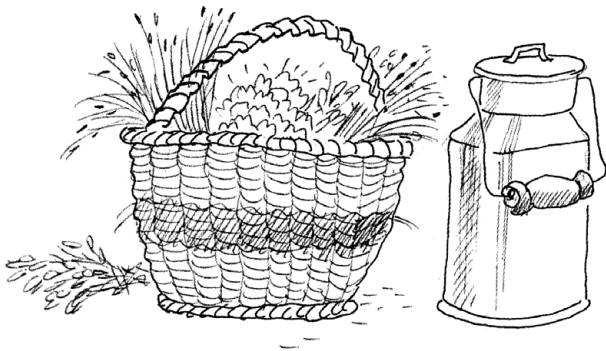

L'home de Penyagolosa i altres contes

Empar de Lanuza

Dibuixos de Roser Capdevila

L'HOME DE PENYAGOLOSA

A Ferran Zurriaga i als cinquanta xiquets i xiquetes de la primera colònia d'estiu a Penyagolosa, organitzada per Acció Cultural del País Valencià, el juliol de 1979

Fa molts anys que, al cim del Penyagolosa, un home construí una casa. Li deien Colom.

Cada dia baixava amb la seua mula als pobles del costat i hi venia plantes aromàtiques

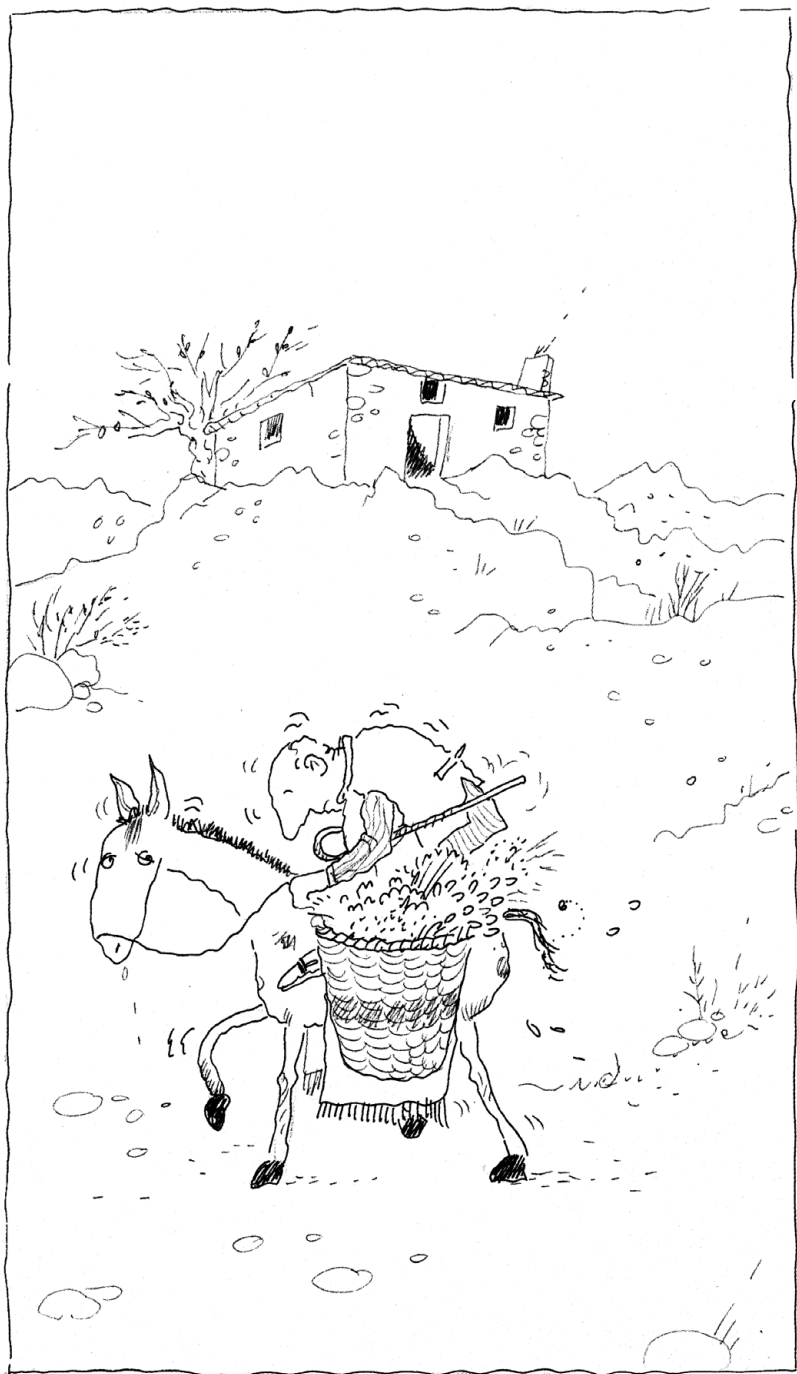
que collia de la muntanya, figures fetes amb fulles seques i la llet que li donaven les seues cabres.

Aquell home es féu molt vell i pensà un dia:

—Estic arrugat i vell. Hauré de regalar les coses que ja no necessite perquè algú les aprofite.

No és que tinguera massa coses, però, com que havia decidit deixar de baixar als pobles, les grans botes no li farien falta. També tenia un anell que era com una petita brúixola que li indicava, canviant de color, els llocs per on podia caminar per a arribar al nord, al sud, a ponent i a llevant. Finalment, el seu rellotge era un record de família.

—Per ací dalt caminaré amb unes botes més lleugeres. La brúixola ja no em farà falta i el rellotge tampoc. Serà el Sol el que m'indicarà les hores del dia. És just que un altre aprofite aquestes coses.

Però, com ell se les estimava tant, havia de trobar la persona que en fóra mereixedora.

—No les donaré a qualsevol que no tinga interés a conservar-les. ¿Com podria fer-ho?

Passada una estona, i com que no trobava la solució, va dir:

—¡Ja està! Preguntaré a Dolors, la molinera.

La senyora Dolors era una de les dones més velles que vivien al voltant de Sant Joan de Penyagolosa i quan algú dels pobles de la rodalia tenia un problema, anava a consultar-li'l perquè sabia molt bé guardar secrets i els seus consells sempre eren savis.

L'avi Colom l'anà a veure i li va dir:

—Dolors, vull consultar-te una cosa.

I li contà el que li passava.

En un tres i no res, Dolors trobà la solució i, quan acabà d'aconsellar-lo, va dir:

—¡Ja veuràs com et dóna resultat!

—T'estic molt agraït, Dolors, gràcies pel teu consell. Faré el que m'has dit: a l'agost baixaré a Vistabella.

I Colom tornà satisfet a dalt del cim, a la seua casa de pedra.

Assegut a la porta, mirava sense descans les volgudes muntanyes del Maestrat, mentre recordava les intelligents paraules de la dona.

Arribat el mes d'agost, Colom anà al poble. Seria una bona data.

El poble de Vistabella havia abandonat el silenci i la tranquil·litat de sempre.

¡Eren festes!

La plaça, i fins i tot els carrers més menuts i estrets, estaven plens de senyeretes de colors. El poble estava animat i feia olor de coques i pastissos. Les botigues mostraven les millors carns i embotits i tothom semblava alegre.

A més a més, hi havia més gent que mai. Homes i dones, xiquetes i xiquets dels pobles

i masos veïns acudien a la fira. Hi anaven de Xodos, de Llucena, d'Atzeneta, de la masia de la Carrasca i de molts llocs més de la comarca.

Així, tal com havia aconsellat Dolors, qualsevol persona dels pobles de la rodalia podria obtenir un dels regals de l'avi Colom.

El dia assenyalat, Colom, enmig de la plaça del poble, digué:

—Com a diversió us propose una cosa: aquell qui encerte les endevinalles que diré, tindrà un regal. Després posaré una condició.

Tothom, grans i menuts, estigueren d'acord a començar el joc.

Aleshores, l'avi Colom digué la primera endevinalla:

*Som dues comes
que fem caminar;
per conservar-nos
ens haureu de netejar.*

Quan acabà, esperà una resposta. De sobte, un va dir:

—¡Els peus!

—¡No! —respongué l'avi.

—¡Els esquís! —féu un altre.

—¡No!, ¡no! —deia Colom.

Però un home de la masia de les Pomes-
res, que era una miqueta lluny, cridà:

—¡Unes botes!

—¡Just! —digué Colom—, ¡tu has guanyat
el premi!

Després l'home obrí el paquet i quan
quedaren a la vista les magnífiques botes
recobertes de pell de borrec, els presents
exclamaren:

—¡Ohhh!

Tothom felicità l'home per aquella
adquisició.

Colom tornà a parlar:

—Ara us diré la segona endevinalla:

Gire i no sóc una trompa,

brille i no sóc un estel,

qui baja de caminar

mai no m'aurà d'oblidar.

Uns digueren:

—¡Un far!

I altres:

—¡La Lluna!

L'avi Colom deia:

—¡No!, ¡no!

Però un home d'Atzeneta cridà:

—¡Una brúixola!

—¡Efectivament! ¡Ací tens el regal que havia promés! —digué l'avi.

I de nou el guanyador va obrir el paquet, aquesta vegada molt menut. I també es va sentir la gran exclamació de tots els presents:

—¡Ohhh!

Quan s'adonaren que l'anell era una petita brúixola, tothom felicità el guanyador.

Després Colom parlà així:

—Ara us diré la tercera endevinalla:

Tinc cent anys

i visc encara,

*sóc molt just i medidor,
sone i ressona
i el meu melic és redó.*

Grans i menuts començaren a estrényer-se el cap. Tots volien encertar la tercera i última endevinalla.

Un va dir:

—¡La campana!

I un altre:

—¡L'eco!

I Colom menejava el cap a dreta i esquerra fent un lleu somriure, mentre deia:

—¡No i no!

Quan, de sobte, una xiqueta de la Vila vella va dir:

—Avi Colom, ¿jo també puc participar?

—¡És clar que sí! —respongué ell.

I la nena continuà:

—¡Doncs jo diria que és un rellotge!

—Molt bé, ¡has guanyat el regal! —digué Colom, satisfet.